

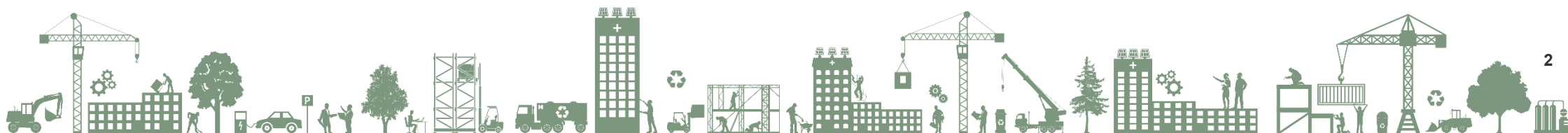

Opfølgning på håndtering af asbest i forbindelse med byggeprojekter

Forretningsudvalgsmøde den 28. januar 2025

Mine hovedbudskaber i dag

1. CEJ har samlet ekspertise og sørger allerede for gode processer, når der er asbest – og også når vi er i tvivl. Efter asbestfund på Herlev foreslår vi at skærpe processerne yderligere.
2. Arbejdsmiljølovgivningen sætter rammer for arbejdsdelingen ved byggeopgaver – som bygherre skal vi klart vise, at loven skal overholdes
3. Dialogen med faglige organisationer og entreprenører er afgørende for, at vi kan finde langtidsholdbare løsninger

Hændelsesforløb på Herlev Hospital

- **2012:** Kortlægning af asbest i Herlev Hospital
- **Juli 2024:** En miljøundersøgelse viser, at der er asbest i plademateriale i skillevæggene op til et badeværelse på 12. og 13. Undersøgelsen deles med entreprenørerne, inden arbejdet går i gang
- **August 2024:** Rokadeprojekt på Herlev påbegyndes
- **26. september 2024:** Entreprenøren holder sikkerhedsmøde, da enkelte håndværkere kan have været udsat for asbestpåvirkning, da de nedtog nogle kasser, som de ikke vidste, indeholdte asbestholdigt materiale. CEJ indskærper overfor entreprenøren, at gældende procedurer skal overholdes
- **7. oktober 2024:** Ny miljøundersøgelse viser asbest i byggestøv over loftplader
- Trods mere end 100 prøver kan kilden til asbest i byggestøvet ikke fastslås. Vores tese er, at byggestøv stammer fra hospitalets opførelse, hvor reglerne for asbesthåndtering ikke var som i dag
- CEJ har skærpet sine procedurer for asbestarbejde efter Herlev-sagen, og vi foreslår i dag yderligere tiltag til at skærpe kontrol og kommunikation omkring asbest

Asbest var udbredt i byggeriet frem til 1980'erne

- I Danmark har asbest været brugt til isolering siden 1899 og til tagplader siden 1927
- I 1972 blev det forbudt at bruge asbestholdige materialer til visse former for isolering
- I 1980 blev asbest helt forbudt undtagen i asbestcementprodukter
- Forbuddet blev skærpet i 1986 og 1988. Fra 1993 har kun ganske få asbestprodukter været tilladt
- Det er tilladt at have eksisterende asbestholdigt materiale, indtil det er udtjent eller bortskaffet
- Det er dog en forudsætning, at det er intakt, eller at man har forsegle eller indkapslet det forsvarligt
- I Region H kan vi i dag finde asbest i en lang række eksisterende bygningsmaterialer
- Eksempler er gulvbelægning, isolering, tagplader, fugemasse, klæbemidler, afløbsrør og brandsikre materialer

Vi finder typisk asbestforekomsterne i regionens byggerier fra 1960'erne og 1970'erne

- CEJ har lige nu 596 byggeprojekter på hospitalerne
- 426 af disse er igangværende, mens 170 er under afklaring
- De igangværende projekter har en samlet projektøkonomi på 1,9 mia. kr.
- Projektporteføljen har en stor variation i kompleksitet og omfang
- Ca. 75 pct. af projektporteføljen består af projekter på under 3 mio. kr.
- CEJ har stor ekspertise – også ift. håndtering af miljøfarlige stoffer.

- **Herlev og Gentofte Hospital**
84 aktive projekter og 14 under afklaring
- **Glostrup Hospital**
26 aktive projekter og 8 under afklaring
- **Rigshospitalet (Blegdamsvej)**
69 aktive projekter og 58 under afklaring
- **Hvidovre Hospital**
57 aktive projekter og 11 under afklaring

I alt 236 igangværende byggeprojekter i de fire store 70'er-hospitaler

Arbejdsmiljølovgivningen fastlægger ansvarsfordelingen mellem bygherre og entreprenør

Projekt-
afklaring

Projektering

Udbud

Opstart

Udførelse

Aflevering

Bygherre hyrer ekstern miljørådgiver, der udfører forundersøgelser for asbest og andre miljøfarlige stoffer. Dokumentation i Dalux

Bygherre overdrager asbestviden til den projekterende. Der hyres AM-kordinator (P), hvor bygherre godkender CV. Bygherre godkender desuden PSS, som lægges i Dalux

Bygherre oplyser om asbest og arbejds-metoder i udbuds-materialet. **Entreprenør** sikrer, at evt. underentreprenører er informerede, og at arbejdet tilrettelægges efter forskrifterne

Bygherre overgiver ansvar for arbejdsmiljø til **entreprenør**. AM-kordinator (P) overdrager evt. til AM-kordinator (B), hvis ikke vedkommende fortsætter i rollen. AMK (B) afholder opstartsmøde for alle entreprenører og underentreprenører. Referater lægges i Dalux

Entreprenør sikrer, at arbejdet udføres forsvarligt. Ved mistanke om ikke-registreret asbestforekomst, foretager **bygherre** nye undersøgelser. AMK B skal ajourføre PSS og journal og lægge i Dalux. **Bygherre** har ansvar for at se dokumentation for overholdelse og afholder sikkerhedsmøder hver 14. dag

Entreprenørs arbejdsmiljøkoordinator skal aflevere ajourført journal for reparation og vedligehold samt driftsinstruktioner for den daglige drift af bygningen

- Vi kan som bygherre ikke være til stede på byggepladsen hele tiden – og det skal vi heller ikke
- Vi værdsætter derfor de input, vi får fra medarbejdere og faglige organisationer – de gør os bedre
- Håndværkere og andre medarbejdere skal kunne være trygge ved at have opgaver på regionens hospitaler
- Det gælder både vores egne medarbejdere og de, der arbejder for vores leverandører
- Det er helt legitimt at gå i skurvognene, hvis man ikke er tryk

Initiativ 1: Opstartsmøder og halvårsmøder

- ## Initiativ 2: strengere krav til entreprenører

- CEJ vil undersøge, hvordan vi kan stille strengere krav til entreprenørerne, fx i udbudsmateriale
- Blik & Rør anbefaler, at der stilles krav til, at entreprenørens arbejdsmiljøkoordinator har tilstrækkelige kompetencer, tid og mandat til at udføre deres opgaver.
- Der kunne også stilles krav til, at entreprenørernes ansatte har tilstrækkelig uddannelse.
- Vi inddrager viden fra branchen og fagforeningerne i den videre proces.

